

חלוקת הקדושה לשלושה מחנות

- א. המחנה הראשון הוא 'מחנה שכינה' הכולל את קדש הקדשים, את ההיכל ואת העזרה,
 ב. המחנה השני הוא 'מחנה לוויה' הכולל את מתחם הר הבית¹ סביב מכלול המקדש,
 ג. המחנה השלישי הוא שאר ירושלים ונקרא 'מחנה ישראל'².

עֶשֶׂר דַּרְגוֹת³ קְדוּשָׁה הֵן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

עֶשֶׂר קְדוּשֹׁת	המקום	בהשוואה למקום...	סיבת דרגת הקדושה
1	אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל	מְקֻדָּשֶׁת מִכָּל הָאֲרָצוֹת	שְׁמִיָּאִים מִמֶּנָּה הֶעֱמִיר וְהִבְכִּיר וְשָׁתִי הֶלְחֵם, מִה שְׂאִין מִבִּיָּאִים כֵּן מִכָּל הָאֲרָצוֹת
2	עִירוֹת הַמִּקְדָּשׁ חוֹמָה מִיַּמֵּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון	מְקֻדָּשׁוֹת מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל	שְׁמִשְׁלָחִים מֵתוֹכָן אֶת הַמִּצְוִיִּים, וּמִסְבִּין לְתוֹכָן מֵת עַד שִׁירְצוֹ. יָצָא, אִין מִחִזְרֵינָּה אוֹתוֹ:
3	לְפָנִים מִן הַחוֹמָה שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם	מְקֻדָּשׁ מֵעִירוֹת הַמִּקְדָּשׁ	שְׂאוֹכְלִים שֶׁם קְדָשִׁים קָלִים וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי.
4	הַר הַבַּיִת עָלֵיו נִבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ	מְקֻדָּשׁ מִירוּשָׁלַיִם	שְׂאִין זָבִים וְזָבוֹת, נִדּוֹת וְיֹלְדוֹת נִכְנָסִים לְשָׁם ⁴ .
5	הַחֵיל – הַשְּׁטֵחַ בֵּין הַסּוֹרֵג לַחוֹמַת הָעִזְרָה	מְקֻדָּשׁ מֵהַר הַבַּיִת,	שְׂאִין גּוֹיִם וְטָמֵא מֵת נִכְנָסִים לְשָׁם.
6	עֶזְרַת נָשִׁים	מְקֻדָּשֶׁת מֵהַחֵיל	שְׂאִין טָבוֹל יוֹם נִכְנָס לְשָׁם, וְאִין חִיבִים עָלֶיהָ חֻטָּאת.
7	עֶזְרַת יִשְׂרָאֵל	מְקֻדָּשֶׁת מֵעֶזְרַת נָשִׁים,	שְׂאִין מַחֲסֵר כְּפוּרִים נִכְנָס לְשָׁם, וְחִיבִין עָלֶיהָ חֻטָּאת.
8	עֶזְרַת הַכֹּהֲנִים	מְקֻדָּשֶׁת מֵעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל,	שְׂאִין יִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים לְשָׁם אֲלָא בְּשַׁעַת צְרִיכָהֶם, לְסִמִּיכָה לְשַׁחֲיטָה וְלִתְנוּפָה:
9	בֵּין הָאוֹלָם וְלַמִּזְבֵּחַ	מְקֻדָּשׁ מֵעֶזְרַת הַכֹּהֲנִים,	שְׂאִין בְּעָלֵי מוֹמִין וּפְרוּעֵי רֹאשׁ נִכְנָסִים לְשָׁם.
10	הַהֵיכָל וְהָאוֹלָם	מְקֻדָּשׁ(ִים) מִמִּבֵּין הָאוֹלָם וְלַמִּזְבֵּחַ,	שְׂאִין נִכְנָס לְשָׁם שְׁלֹא רְחוּץ יָדִים וְרַגְלִים
11	קְדֵשׁ הַקְּדָשִׁים	מְקֻדָּשׁ מֵהֶם - מְכֻלָּם	שְׂאִין נִכְנָס לְשָׁם אֲלָא כֹּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים בְּשַׁעַת הָעֲבוּדָה

1 החלק המקודש של הר הבית הוא רק מן החומה עד שער ניקנור, לא כולל חלל פתחו שהוא ועזרת נשים הם חוץ כשאר הר הבית.

2 חלוקת הקדושה לשלושה מחנות הייתה גם בחניית בני ישראל במדבר. נאמר בספר במדבר פרק ה פסוק ב: 'צֹו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלְחוּ מִן־הַמִּחָנֶּה כָּל־צִוֵּעַ וְכָל־זָב וְכָל טָמֵא לִנְפֹשׁ'. רש"י שם מפרש: 'וישלחו מן המחנה - שלש מחנות היו שם בשעת חנייתו, [1] תוך הקלעים [הם המשכן והחצר] הוא מחנה שכינה, [2] חניית הלויים סביב [משה, אהרן ובניו וכל שבט לוי] כמו שמפורש בפרשת במדבר סיני היא מחנה לוויה, [3] ומשם ועד סוף מחנה הדגלים לכל ארבע הרוחות היא מחנה ישראל. הצרוע נשתלח חוץ לכולן [מייצג את החוטאים לשון הרע], הזב מותר במחנה ישראל ומשולח מן השתים [מייצג את הפריצות], וטמא לנפש מותר אף בשל לוויה ואינו משולח אלא משל שכינה [מייצג את המוות]. וכל זה דרשו רבותינו מן המקראות במסכת פסחים סז: 'עד כאן לשון רש"י. במסכת פסחים דף סז עמוד א נאמר: '...וטמא מת מותר ליכנס למחנה לוויה. ולא טמא מת בלבד אמרו, אלא אפילו מת עצמו'. באופן ה"ל רש"י מבהיר את סדר ודרגת קדושת המחנות: הצרוע משתלח מחוץ לשלושת המחנות, הזב מחוץ לשניים והטמא לנפש יוצא רק מחוץ למחנה שכינה]. וראה פירושו של 'הכלי יקר' על ייצוגם של המשולחים השונים שהובא כאן בקצרה. ראה נספח ה בעניין עשר קדושות של ארץ ישראל.

3 כשסופרים את הקדושות וכוללים את קדושת ארץ ישראל מקבלים אחד-עשר קדושות ולא עשר כלשון המשניות (מובאות בעמוד הבא): "עֶשֶׂר קְדוּשֹׁת הֵן, אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקֻדָּשֶׁת מִכָּל הָאֲרָצוֹת. וּמִה הִיא קְדֻשָּׁתָהּ, שְׁמִיָּאִים מִמֶּנָּה הֶעֱמִיר וְיִשְׁבּוּ עֲנִיִּין זֶה יֵשׁ מִפְרָשִׁים מִלִּמּוּד בְּדַעַת רַבִּי יוֹסִי, בְּסוֹף מִשְׁנֵה ט, שִׁישׁ עֶשֶׂר קְדוּשֹׁת וּלְדַעַת חֲכָמִים אֶחָד עֶשֶׂר קְדוּשֹׁת. עַל פִּי הַרְמַב"ם בְּהַלְכוֹת בֵּית הַבְּחִירָה פֶּרֶק ז הֵלְכָה יֵג יֵשׁ עֶשֶׂר קְדוּשֹׁת, וְכֵן הוּא כּוֹתֵב: "עֶשֶׂר קְדוּשֹׁת הֵן בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל...". מִבְּנֵה הַטְּבֵלָה מֵאֲפָשֶׁר אֶת שְׁתֵּי הַדְּעוֹת.

4 "...ומותר להכניס המת עצמו להר הבית ואין צריך לומר טמא מת שהוא נכנס לשם..." (הרמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ז הלכה טו).

משנה כלים פרק א

משנה ו	עֶשֶׂר קִדְשֹׁת הֵן, אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מְקֻדָּשֶׁת מְכָל הָאֲרָצוֹת. וְמָה הִיא קֻדְּשָׁתָהּ, שְׁמִיבִיאִים מִמֶּנָּה הַעֹמֵר וְהַבְּכוֹרִים וְשִׁתֵּי הַלֶּחֶם, מֵה שְּׂאִין מְבִיאִים כֵּן מְכָל הָאֲרָצוֹת:
משנה ז	עִירוֹת הַמִּקְפּוֹת חֹמָה מְקֻדָּשֹׁת מִמֶּנָּה, שְׁמִשְׁלָחִים מִתּוֹכָן אֶת הַמַּצְרְעִים, וּמִסְבִּיבִין לְתוֹכָן מֵת עַד שְׂיָרָצוֹ. יֵצֵא, אִין מִחֲזִירִין אוֹתוֹ:
משנה ח	לִפְנִים מִן הַחֹמָה מְקֻדָּשׁ מֵהֶם, שְׂאוּקְלִים שֶׁם קֻדְּשִׁים קָלִים וּמַעֲשֵׂר שְׁנִי. הֵר הַבֵּית מְקֻדָּשׁ מִמֶּנּוּ, שְׂאִין זָבִים וְזָבוֹת, נְדֹת וְיֹלְדוֹת נִכְנָסִים לָשֶׁם. הַחִיל מְקֻדָּשׁ מִמֶּנּוּ, שְׂאִין גֹּאִים וְטָמֵא מֵת נִכְנָסִים לָשֶׁם. עֲזָרֶת נָשִׁים מְקֻדָּשֶׁת מִמֶּנּוּ, שְׂאִין טָבוּל יוֹם נִכְנָס לָשֶׁם, וְאִין חֲזִיבִים עָלֶיהָ חֲטָאֵת. עֲזָרֶת יִשְׂרָאֵל מְקֻדָּשֶׁת מִמֶּנָּה, שְׂאִין מַחֲסֵר כְּפוּרִים נִכְנָס לָשֶׁם, וְחֲזִיבִין עָלֶיהָ חֲטָאֵת. עֲזָרֶת הַלֵּהָנִים מְקֻדָּשֶׁת מִמֶּנָּה, שְׂאִין יִשְׂרָאֵל נִכְנָסִים לָשֶׁם אֲלָא בִשְׁעַת צָרְכֵיהֶם, לִסְמִיכָה לְשַׁחֲיטָה וְלִתְנוּפָה:
משנה ט	בֵּין הָאוּלָם וְלִמְזֶבֶח מְקֻדָּשׁ מִמֶּנָּה, שְׂאִין בְּעָלֵי מוֹמִין וּפְרוּעֵי רֹאשׁ נִכְנָסִים לָשֶׁם. הַהִיכָל מְקֻדָּשׁ מִמֶּנּוּ, שְׂאִין נִכְנָס לָשֶׁם שְׁלֹא רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלָיִם קֻדְּשׁ הַקֻּדְּשִׁים מְקֻדָּשׁ מֵהֶם, שְׂאִין נִכְנָס לָשֶׁם אֲלָא כֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים בִּשְׁעַת הָעֵבוּדָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּחֻמְשָׁה דְּבָרִים בֵּין הָאוּלָם וְלִמְזֶבֶח שְׁוֶה לַהִיכָל, שְׂאִין בְּעָלֵי מוֹמִין, וּפְרוּעֵי רֹאשׁ, וְשִׁתְּנֵי יוֹן, וְשְׁלֹא רְחוּץ יָדַיִם וְרַגְלָיִם נִכְנָסִים לָשֶׁם, וּפּוֹרְשִׁין מִבֵּין הָאוּלָם וְלִמְזֶבֶח בִּשְׁעַת הַקְטָרָה: